

i Ministeriet. Der var Repræsentanter til Stede for Landbrugsorganisationerne, og de anbefalede alle paa det bedste at gaa til denne Fosforitbrydning. Der staaar i Bemærkningerne til Tillægsbevillingsloven, at der var fuld Enighed. Man vilde dog have noget mere Klarhed over Sagen, inden man gik til det endelige Arbejde, og „Danmarks geologiske Undersøgelser“ fik den Opgave nøjere at undersøge Arealerne. Man synes at være kommet tildet Resultat, at der mindst var 18 000 t ren Fosforit der, sandsynligvis betydeligt mere. Der blev derefter holdt et nyt Møde. Det blev der igen af det paagældende Mødes Deltagere, landbrugsinteresserede og Landboorganisationernes Repræsentanter, enstemmigt henstillet til Regeringen at tage fat paa denne Fosforitbrydning. Man savnede Fosforgødning, og det vilde være overmaade rart at faa den indenfor Landets egne Grænser; thi det var vanskeligt at faa den udefra, og den var meget kostbar. Fosforitgødningen fra Arnager Bakker var ikke saa god som den udenlandske, men den var anvendelig; man mente, den vilde have Betydning for de magre Jorder. Det blev paa dette Møde ogsaa vedtaget, at Bearbejdelsen skulde ske udelukkende paa Statens Regning. Jeg fremdrager ikke dette for nu at hovere over den Maade, hvorpaa hele denne Sag er forløbet, ej heller for at rette nogen særlig Bebrejdelse mod de paagældende Organisationsrepræsentanter, der her var saa overordentlig ivrige for at faa Staten engageret. Jeg peger kun paa det, fordi der er rettet en Henvendelse til mig fra nogle af de Arbejdere, der har været beskæftigede ved dette Brud, for at faa Rede paa, om der er Mulighed for en Genoptagelse af Arbejdet, der nu ligger stille og har ligget stille i lang Tid, eller om de for stedse maa opgive dette Arbejde og søge sig anden Beskæftigelse. Det drejer sig om mange Arbejdere, der har til Tider været beskæftiget ca. 100. Sagen blev forhandlet med Finansudvalget, der jo ikke vel kunde modsætte sig dens Gennemførelse, saaledes som den forelaa oplyst og anbefalet af Landboorganisationerne. Det skønnes derefter af de Bemærkninger, der findes til Forslaget om Tillægsbevillingslov for 1918—19, at Sagen er ordnet paa den Maade, at det tekniske Landbrugsudvalg har faaet Ret til paa Statens Vegne at optræde sammen med det private Selskab. Udvalget er traadt i Statens Sted. Derpaa har man overdraget Anlægget og Driften af Fosforitbruddet til det private Aktiesel-

skab, men man har paalagt Staten at skaffe de fornødne Midler, og det er ikke smaa Summer. Ifølge Tillægsbevillingsloven er det tilladt det tekniske Landbrugsudvalg at optage et Driftslaan i Nationalbanken paa 2 Mill. Kr. under Statens Garanti. Mere staaar der ikke, og mere ved jeg heller ikke om Sagen ud over, hvad jeg har kunnet faa at vide ved selv at undersøge Forholdene paa Stedet. Men jeg vil gerne vide noget mere om denne Sag, og jeg vil henstille til den højtærede Minister ved første Lejlighed at give Rigsdagen fuld Rede paa, hvorledes det forholder sig med dette Fosforitbrud i Arnager Bakker. I iang Tid har hele Virksomheden staaet stille, og mig bekendt er der saa at sige ikke kommet noget ud af det. Der er ført nogle faa Ladninger raa Fosforit ud derfra, op til Aalborg, hvor det skulde behandles paa Cementfabrikken. Men det er meget smaa Mængder, der er Tale om. Derimod er jeg tilbøjelig til at tro, at Pengene i det væsentlige er brugte, og der bruges daglig Penge derovre. Der gaar endnu 4 Mænd og pumper en meget dyb Skakt læns for Vand, for at holde den Mulighed aaben, at man kunde finde paa at bruge endnu flere Penge i Arnager Bakker. Jeg gjorde straks i hvert Fald nogle af de Folk, der var engagerede i denne Sag, opmærksomme paa, at de indlod sig paa et voveligt Foretagende, og jeg tror, jeg tør sige, at ingen af de bornholmske Rigsdagsmænd er tagne med paa Raad eller er spurgte i denne Sag — jeg er det i hvert Fald ikke. Vi har derfor heller ikke haft Anledning til at udtale os om den, udover hvad vi kunde gøre rent privat. Jeg har sagt baade privat til det tekniske Landbrugsudvalg og andetsteds, at jeg troede denne Sag vilde forløbe paa en utilfredsstillende Maade. Men det er der ingen Notits taget af. Nu foreligger i hvert Fald det foreløbige Resultat, og saa kan man jo gøre op, hvem der har været den klogeste. Jeg vilde gerne have Rede paa, hvorledes de Penge, her er Tale om, er anvendte, paa denne Maade, at jeg gerne vilde se, hvorledes Honorarerne er fordelt til de forskellige, der har været med i denne Sag indenfor det private Aktieselskab. Det er mange Penge, det drejer sig om, store Værdier staaar paa Spil. Jeg vil bede den højtærede Landbrugsminister om at sørge for, at Sagen bliver gjort til Genstand for en hurtig Undersøgelse, ogsaa for de paagældende Arbejderes Skyld.